

vuit tatamis que caldria per a cobrir-la només es poden col·locar d'una sola manera (vegeu la fig. 7).

A partir d'aquí podem fer generals dos problemes: ¿És possible de cobrir tota l'habitació amb tatami si com a mínim una de les bandes comprèn un nombre parell d'unitats? De quantes maneres diferents?

Si agrupàvem totes les habitacions que tenen igual la dimensió menor, és fàcil de veure que totes les habitacions amb dues unitats d'ample tenen un nombre de solucions diferents proporcionalment gran, encara que basat en només dues disposi-

cions bàsiques, segons que ho indiquem a la figura 8. Inversament, els rectangles la dimensió menor dels quals és de tres unitats (recordem que l'altra dimensió necessàriament serà un nombre parell) tenen una sola solució, que obtindrem fàcilment repetint un rectangle bàsic de 2×3 , com ho indiquem a la figura 9. També és fàcil de determinar el nombre de solucions diferents quan l'amplada mínima és de quatre unitats; però el problema es comença a complicar quan l'amplada mínima és de cinc unitats, per la qual cosa en deixarem la resposta per al número vinent, així com la

dels rectangles la dimensió mínima dels quals sigui superior a cinc.

Abans d'acabar només direm que a partir d'una dimensió mínima de set unitats ja es comencen a presentar uns casos que sembla que no tenen solució. Així, per exemple, no conec cap solució per als rectangles de 7×10 , 8×11 , 8×12 , etc. Sembla que a partir de set hi ha tota una sèrie de rectangles sense solució en què la dimensió major és aproximadament un cop i mig la dimensió menor. Si la dimensió mínima encara és més gran, hi ha d'altres casos de proporcions diferents que em sembla que

són insolubles. Això passa, per exemple, amb els rectangles de 9×22 .

Diguem finalment que tots dos problemes relacionats amb dòminos no tenen res a veure l'un amb l'altre. Les solucions del segon són plenes de "falles", és a dir, de línies que travessen la figura d'una banda a l'altra; per contra, a totes les parets "sòlides" que conec, hi ha un cert nombre de punts en què coincideixen quatre dòminos. ¿Cap lector podria demostrar que necessàriament això ha de ser d'aquesta manera?

(M.R.)

FÉLIX RODRÍGUEZ DE LA FUENTE; IN MEMORIAM

per l'Equip El Mussol

Quan el Mussol va saber que t'havies mort ens vam posar molt tristos. I vam recordar amb certa mala consciència que pensàvem que exageraves en parlar del perill que corries. Com durant la filmació del salvament d'anacondes a l'Amèrica del Sud. I a més el Mussol tenia pensat criticar (siguem honests: carregar-se'ls) els teus programes televisius.

Hagués estat bastant fàcil. Només calia trobar un error i amplificar-lo fins al punt d'ignorar tota la resta. D'altra banda, resulta molt fàcil criticar un home públic. Tothom comet errors, però els seus surten als diaris. I sempre hi ha algú interessat a exigir a la gent més perfecció de la que ell mateix s'obliga a tenir.

És fàcil dir que un altre, amb els teus recursos, ho hauria fet millor. Enveja? Sí. De primera qualitat. Eres de les poques persones que, almenys aparentment, s'ho han passat realment bé amb el que han fet. Difícil de perdonar en la nostra societat!

I no diguem de la teva imprudència temerària a l'hora d'opinar sobre les nuclears. Tenies massa fe en alguns científics. Ningú no és perfecte.

Eres amic dels animals. Així, sense cometes. Amic públic dels llops, els dolents dels contes especialitzats a cruspir-se nenes i velletes. Que ve el llop! Quina por! I éreu amics.

(el mussol)

Segurament per això, en les escenes de cacera sempre insisties que la vida era dura i, a vegades, cruel; que per a menjar cal matar, sobretot si es té estómac de carnívor. I quan la peça aconseguia fugir, recordaves que el caçador es quedaria amb gana i que per a ell l'escena no hauria acabat. Que la mort no té, en el regne animal, l'aspecte horrible que té en l'humà. Els homes procuren oblidar-ho i compren carn ja morta. Però no per això la roda de la mort deixa de girar. Ara t'ha afogat a tu.

T'acusaven (el Mussol també ho hagués fet) d'oferir una visió romàntica de la natura, d'explicar l'evolució com un acte voluntari per part dels animals, de ser més divulgador que científic. I oblidaven (el Mussol també ho havia oblidat) que la ciència és una fulla d'afaitar que talla, separa, divideix i trenca. I que no la pots aplicar als teus amics, perquè fa mal. No es pot ser objectiu, i amb el que t'agrada, menys. Si t'agrada una flor no pots trencar-la per comptar-ne els estams, els sèpals i els pètals, classificar-la i posar-li un nom en llatí, perquè, acabada l'operació, ja no hi ha flor.

Divulgador de la ciència? Més aviat propagandista de la natura. Algun ecòleg conegut et va comparar amb un guarç de zoològic, ja que en la seva erudita opinió considerava que exageraves en qualificar de desastre ecològic el fet que només quedessin cinc óssos a Astúries. La ciència no té sentiments. Tu en tenies, i és una pena que no quedin óssos.

També et varen retreure que fessis "calers", com si ells no en fessin (dis-sortadament molts menys). Ja no recomanaràs més llaunes de menjar per a gats. Per cert, l'Angelina es nega a menjar-ne de qualsevol altra marca (prefereix fins i tot passar gana).

De fet t'acusen d'haver actuat a la teva manera. De no ser i de no actuar com nosaltres volíem/pensàvem.

Ara un naturalista et compara amb Darwin. Home, viatges sí que n'has fet. Però mai no vares pretendre donar una teoria o fundar una escola o ser rigorós, científic i seriós. A nosaltres sempre ens va semblar que només pretenies que la gent aprengués a conèixer i a estimar els animals, la natura. I això ho vares aconseguir.

La roda et va agafar amb una càmera a la mà, en un indret tan perdut com Alaska, enmig de la neu. El teu esperit deu haver quedat en una plana solitària on potser els llops udolaran per la pèrdua d'un amic. Que ells t'omplin la nit.